

BYGGMAX MILJÖRAPPORT 2013

Inledning

Under 2009 påbörjade Byggmax sitt miljöarbete genom att skapa en miljöpolicy med miljömål. Som en följd av detta policyarbete har en miljörapport upprättats och ett kontinuerligt förbättringsarbete har påbörjats för att minska organisationens negativa miljöpåverkan.

Byggmax huvudsakliga miljöpåverkan definieras i miljöpolicyen som:

- transporter av produkter från tillverkare till butik eller lager samt från butik till kund
- produkternas innehåll av miljöbelastande ämnen och produkternas förpackningar
- tryckning och distribution av broschyrer
- energianvändningen i verksamheten

Byggmax miljöpolicy föreskriver en årlig mätning av status och utveckling för ovanstående punkter i form av åtgärder som genomförts samt möjliga kvantitativa mått. Ambitionen är att varje år nå förbättringar inom ovan nämnda områden. Målet är att vi skall minska utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser med 25 procent per transporterat ton från 2009 till 2020.

Uträkningsmetoder och upplägget på rapporten är avstämt med en extern konsult.

Transporter

Under våren 2013 flyttades delar av lagerverksamheten i Lysekil till ett nytt lager i Göteborgs hamn, för att separera gods som kräver olika typer av hanter-

ing. Hösten 2013 konsoliderades även en del nya flöden in till Göteborg.

Flytten av delar av lagerverksamheten har inneburit ett effektivare flöde med större möjlighet till direktleveranser än med den lagersituation som rådde under 2012, vilket också kan ses i statistiken i Tabell 1 nedan. Det totala transportarbetet har ökat jämfört med föregående år, men per ton fraktat gods har det sjunkit med 15 procent. Likaså har utsläppen av koldioxid (CO₂) per fraktat ton gods minskat för tredje året i rad.

Jämfört med föregående år har volymerna av varor som tas hem med båt från Asien minskat kraftigt, vilket tydligt syns på den minskade mängden transportarbete med båt. Visserligen har antalet inomeuropeiska transporter med båt ökat, men då det rör sig om betydligt lättare gods och mycket kortare avstånd är totalförändringen av transportarbetet trots detta negativ.

	2013	2012	2011	Utveckling 2012-2013	Utveckling 2009-2013
Transporterat gods [tusen ton]	521,5	484,1	467,0	8%	32%
Transportarbete [miljoner tonkm]	319,1	347,2	360,6	-8%	17%
Varav båt [miljoner tonkm]	56,2	88,9	90,4	-37%	19%
Andel båt	18%	26%	25%	31%	2%
Varav järnväg [miljoner tonkm]	0,0	0,0	3,8	0%	0%
Andel järnväg	0,0%	0,0%	1,1%	0%	0%
Varav lastbil [miljoner tonkm]	262,1	258,4	266,3	1%	1%
Andel lastbil	82%	74%	74%	10%	-1%
Transportarbete per ton [tonkm/ton]	612	717	772	-15%	-11%
CO ₂ per transporterat ton gods [kg]	30,0	32,7	35,2	-8%	-14%
Absoluta utsläpp CO ₂ [ton]	15 662	15 816	16 426	-1%	13%

Tabell 1, sammanställning av transportnyckeltal. Emissioner per tonkilometer och transportsätt baseras på utsläppsdata från ntmcalc.se.

Utsläppen av övriga växthusgaser och miljöfarliga ämnen per transporterat ton och i absoluta tal återfinns i tabell 2 nedan. Till denna kategori räknas kväveoxider (NO_x), kolväten (HC), kolmonoxid (CO) samt småpartiklar.

	2013	2012	2011	Utveckling 2012-2013	Utveckling 2009-2013
NO _x [g/ton]	256	285	286	-11%	-14%
CO [g/ton]	66,3	71,2	68,5	-7%	-12%
HC [g/ton]	11,1	12,4	12,4	-11%	-13%
Partiklar [g/ton]	6,1	7,1	7,2	-15%	-13%
NO _x [ton]	133,4	138,7	133,4	-4%	14%
CO [ton]	34,6	34,6	32,0	0%	15%
HC [ton]	5,8	6,1	5,8	-4%	14%
Partiklar [ton]	3,2	3,5	3,4	-8%	14%

Tabell 2, utsläpp av växthusgaser och miljöfarliga ämnen per transporterat ton gods samt i absoluta tal. Emissioner per tonkilometer baseras på utsläppsdata från ntmcalc.se.

BLAND BRÄDOR, BYGGPLAST OCH BUDGETERING

Det första husbygget är inget för veklingar

För många är det första husbygget ett avlägset minne. Men för Jonas och Hanna är det vardag. Med allt vad planering, viljestarka släktingar och kompromisser innebär.

HANNA: Från början var huset en sommarstuga så jag började tidigt göra en ritning för utbyggnad. Nu har bygget blivit en social grej där båda våra familjer samarbetar. Papporna vill helst bygga funktionellt så om vi vill ha design måste vi förhandla. Men med lite charm får vi som vi vill.

JONAS: Det har varit intensiva sex månader. Vi har försökt att göra så mycket som möjligt hela tiden och eftersom det är ett stort projekt så det finns alltid grejer att göra. Vi valde Byggmax först och främst därför att det är så billigt som det är och att vi får bra kvalitet på byggvarorna.

HANNA: Vi har varit på Byggmax oftare än i mataffären. Nu gäller det att prioritera var de sista pengarna ska gå. Jag tycker att det är viktigt att vi sparar in till ett fint kök men Jonas vill ha en fyrhjuling.

JONAS: Det är väl där vi kommer att tampa lite. Fart eller fint kök.

HANNA: Jag vet vad det kommer att bli.

/ Hanna och Jonas

Tydliga förbättringar syns jämfört med föregående år och även i detta fall finns det en ihållande positiv trend. Att totalmängderna utsläpp av växthusgaser och andra miljöfarliga ämnen har ökat sedan år 2009 förklaras med att antalet butiker har ökat från 61 till 105 stycken under motsvarande tid och att den geografiska spridningen bland dem nu är betydligt större än för fyra år sedan.

I utsläppsberäkningarna har inte transporter av e-handelsköp och hemkörning från butik medräknats. Dessa transporter utgör i dagsläget en förhållandevis liten andel av företagets totala godstransporter. En ökande andel e-handel och hemkörning minskar dessutom transportarbete och utsläpp, dels genom optimerade frakter ut till slutkund och dels för att kunden lägger beställning på distans och inte tar bilen för att handla.

Produkter och förpackningar

Produkter och förpackningar påverkar miljön både direkt och indirekt, bland annat genom de råvaror de innehåller, den energiåtgång de har vid tillverkning och användning och i vilken mån de faktiskt återvinns eller återanvänds när de är uttjänta.

Byggmax arbetar aktivt för att öka träanvändningen i samhället och därigenom minska bruket av mindre miljövänliga material såsom betong, cement och hårdplast. Byggmax säljer bara NTR-märkt tryckimpregnerat virke som följer de miljömål Svenska Träskyddsföreningen och Nordiska Träskyddsrådet har satt upp. Inköpen av trä görs dessutom från nordiska leverantörer och med fulla lass direkt från sågverken för att minimera miljöbelastningen. Andelen färdiggrundmålade träprodukter inom inner- och ytterpanel har dubblats mot år 2011. Inner- och

ytterpanel målas i princip alltid när de används och det ger en mindre påverkan att detta görs i en kontrollerad industriell miljö än hos konsumenten.

Alla parkettgolv och all ved som säljs är märkt med FSC, Forest Stewardship Council, den internationella miljömärkningen som syftar till att säkerställa ett hållbart skogsbruk.

Byggmax hanterar varor med en låg andel förpackningar. Endast cirka 10 procent av antalet sålda artiklar i butik har en konsumentförpackning, det vill säga en förpackning som säljs tillsammans med varan och följer med hem. I övrigt har produkterna olika varianter av transportförpackningar för att skydda godset. Transportförpackningarna återvinns i samarbete med återvinningscentraler och pallar återanvänds i pallöverföringssystem hos de stora speditörerna samt i Byggpallsystemet.

Genom medlemskap i REPA, den producentinriktade delen av Förpacknings- och Tidningsinsamlingen med uppgift att se till att förpackningar och tidningar i Sverige samlas in och återvinns, tar vi på oss producentansvaret för förpackningar på allt infört och importerat gods. För varor tillverkade i Sverige är det producenten som står för producentansvaret, vilket innebär att Byggmax indirekt betalar kostnaderna även för hanteringen av dessa produkter.

I Sverige har Byggmax ett brett samarbete med Ragn-

Sells för att energi- och materialåtervinna så mycket av butikernas avfall som möjligt. Målet är att minimera deponiavfall och nå nollnivå på blandat avfall.

I tabell 3 nedan återfinns fördelningen av Byggmax avfallstyper. Blandat avfall har en sjunkande trend, med ett trendbrott uppåt under det senaste året. Under 2014 kommer system att implementeras för att ge snabbare och bättre återkoppling till butikerna om hur avfallsfördelningen ser ut.

Avfallstyp	2013	2012	2011	Diff 2012- 2013	Diff 2009- 2013
Blandat avfall	6,7%	6,1%	9,4%	0,6%	-4,6%
Deponiavfall	7,6%	7,0%	6,5%	0,6%	1,7%
Sorterat	85,7%	86,9%	84,1%	-1,2%	2,9%
Totalt	100%	100%	100%		

Tabell 3, fördelningar avfallstyper 2011, 2012 och 2013.

Trycksaker

De trycksaker vi tillverkar och distribuerar är en stor del av vår miljöpåverkan. Under en femårsperiod från 2009 till 2013 har Byggmax minskat mängden tryckt reklam per butik med närmare 42 procent. Denna förändring beror primärt på att nya butiker etableras i redan existerande distributionsområden, vilket kraftigt minskat mängden utdelad reklam per snittbutik.

Total vikt tryckt direktreklam har ökat från år 2012 till 2013. Detta beror dels på att ett extra nummer skickats ut jämfört med tidigare år, dels på nya butiker i områden i Norge och Finland där vi tidigare inte hade butiker – exempelvis Bergen, Esbo och Tammerfors.

Under året har tryckeripartner för butiksmaterial bytts till en som ligger geografiskt och logistiskt bättre till. Även presentkortet har bytts ut till att numera vara träbaserade.

Byggmax samarbetar med tryckerier som är certifierade med Svanen, EU-Ecolabel, PEFC och FSC. Detta innebär bland annat att de minimerar användning av hälsofarliga kemikalier i tryckfärg och papper samt att de strävar efter att främja ett socialt och ekonomiskt hållbart skogsbruk.

Trycksaker	2013	2012	2011	Utveckling 2012-2013	Utveckling 2009-2013
Tryckt direktreklam (ton)	1 105	950	1 028	16,3%	0,5%
Tryckt direktreklam (ton/butik)	10,5	10,1	12,0	4,1%	-41,7%

Tabell 4, vikt trycksaker 2011, 2012 och 2013 samt utvecklingen sedan 2009.

Energianvändning

Byggmax eftersträvar energieffektivitet och de nya butiker som byggs överträffar de byggnationskrav som ställs i respektive land. Prefabricerade isolerfasader och isolerglas i byggnadernas fönster bidrar till bra energiutnyttjande. Nybyggda butiker har återanvändning av värme i ventilationssystemen och förlitar sig inte enbart på direktverkande uppvärmning. Nya butiker byggs dessutom med LED-belysning som ljuskällor.

Den direkta energi som används inom Byggmax utgörs primärt av det bränsle i form av diesel och bensin som förbränns av de fordon som används i organisationen. Dessa utgörs av dieseltruckar, tjänstefordon samt av privatbilar som används i tjänsten.

Direkt energianvändning (GJ)	2013	2012	2011
Diesel	9 772	9 429	9 241
Bensin	49	172	198
Totalt	9 821	9 501	9 438
Per butik	94	101	110

Tabell 5, direkt energianvändning per energikälla 2011-2013.

Truckparken byts successivt ut och samtliga nya truckar som köps in är miljöklass III enligt Europaparlamentets direktiv 97/68/EG samt el/diesel-hybrider. Cirka 65 % av truckparken är numera hybrid- eller eltruckar. Möjligheten att övergå till biodiesel har utretts, men Byggmax köper för små volymer diesel för att en övergång ska vara försörjningsmässigt försvarbar i dagsläget.

Byggmax indirekta energianvändning per primär energikälla är främst el och värme.

Under år 2011 omförhandlades elavtalet i Sverige för de butiker som inte har el genom sitt hyresavtal och valet föll då på att från och med 2012 köpa ursprungsmärkt vattenkraftsel från kraftverk i Ljusnan. Även i Norge är 100 procent av energin från förnybara energikällor. I Finland har i princip alla butiker el genom sina hyresavtal och vi kan därför inte enkelt påverka ursprunget.

Arbete har utförts tillsammans med elleverantören med att identifiera och eliminera onödiga nätlaster i Bygghuset butiker i Sverige. Samtliga platschefer har fått en energieffektiviseringsutbildning och får rapporter över energianvändning och effektuttag.

	Totalt (TJ)	Varav förnybar energi	Varav kärnkraft	Varav fossilt bränsle
Sverige	23,4	100%	0%	0%
Norge	18,8	100%	0%	0%
Finland	1,7	i.n.	i.n.	i.n.

Tabell 6, indirekt energianvändning totalt och per primär energikälla under 2013 för butiker där indirekt förbrukning är möjlig att påverka

Ansvarsfull etablering

En genomgång har gjorts av Bygghuset butiker och deras placering i förhållande till skyddad eller värdefull natur. Som underlag har Länsstyrelsernas GIS-databas använts och de dataskikt som har varit tillgängliga för respektive län avseende skyddad och värdefull natur. Underlaget skiljer sig mellan olika län, men de vanligaste typerna av naturskydd finns med för alla län; riksintresse för natur och Natura2000, naturreservat och nationalpark. I Norge har underlag hämtats från den nationella sidan www.miljostatus.no.

Butiken i Karlstad är belägen inom en våtmarksinventering för biologisk mångfald samt nära värdefullt vatten (skyddsvärd för fisk och fågel, vattentäkt, Natura2000, riksintresse naturmiljö). Butiken har inte genom sin placering, som är belägen inom ett högexploaterat område, någon påverkan på biologisk

mångfald inom våtmarksinventeringen. Butiken i Torslanda ligger relativt nära en invallad havsvik med fåglar. Butiken i Larvik i Norge ligger i närheten av viktiga naturtyper och nära kusten. Butiker som ligger nära kusten kan generellt antas vara mer utsatta för klimatförändringar.

Risker och möjligheter hänförliga till klimatförändringen

Högsta ledningen har tagit hänsyn till klimatförändringar och de risker och möjligheter de innebär för organisationen. De största riskerna ligger inom fysiska förändringar (säsongssvängningar, översvämning) samt regleringar. Möjligheter är att bättre kommunicera det miljöarbete som görs för att skapa en miljöprofil gentemot kunden, samt lansera produkter som är bättre för miljön än dagens.

